

akademický sochař Jarmil Plachý

restaurování památek z kamene a štuky

Novákových 5, Praha 8

Atelier - Plaňany-Blinka 23

IČO: 40863379, DIČ CZ6104021693

tel.: mobil 603261666, e-mail: atelierjale@seznam.cz

Restaurátorská zpráva o restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli v ohradní zdi kostela sv. Petra a Pavla v Litni zapsaná kulturní památka rejstříkové číslo 19453/2-343

Zpracoval: ak soch Jarmil Plachý

Termín: 29.5.2025

Investor: Městys Liteň

ak. soch. restaurátor Jarmil PLACHÝ

Novákových 375/5, 160 00 Praha 8

Tel.: 603 261 666

IČO: 40863379, Povolení MK ČR 5.350/92

E-mail: atelierjale@seznam.cz

I. Lokalizace památky

1. Okres	Beroun
2. Obec	Liteň
3. Adresa	pp č. 3 v katastr. území Lit
4. Bližší určení místa	ohradní zeď kostela na východní straně u komunikace
5. Název objektu jehož je dílo součástí	kostel sv. Petra a Pavla
6. Rejstříkové číslo v ÚSKP	19453/2 – 343
7. Název památky	socha sv. Jana Nepomuckého

II. Údaje o památce

1. Autor	neznámý
2. Sloh/datování	baroko/začátek 18 století
3. Materiál/technika	pískovec / sekání
4. Rozměry	socha 72 x 58 x 182 cm
Sokl 75 x 55 x 33 cm
5. předchozí známé res.zásahy	70. léta 20.století – ak.soch.J. Kolář???

III. Údaje o akci

1. Vlastník	Městys Liteň
2. Investor	Městys Liteň
3. Závazné stanovisko	čj. MBE 70689/2020 ÚPRR-SoM
Spis. Značka 13283/2020 ÚPRR
Ze dne 8.2.2021
4. Návrh na restaurování	ak.soch.Vojtěch Adamec 3.2.2020
5. Termín	únor – květen 2025
6. Fotodokumentace	2 barevné 13 x 18
26 ks barevných A 4
7. Textová část	5 stran
8. Spolupracovníci	BcA.Kristýna Kalvodová
MgA.Kamila Zemková

IV. Popis památky

Socha sv. Jana Nepomuckého je barokní, patrně ze začátku 18. století. Původně stála před starou farní budovou západně od kostela. V roce 1718 byla přenesena na rozcestí před kovárnu mezi čtyři lípy a posvěcena od P. vikáře Adama Hlavy. Tam však bránila provozu na silnici a proto byla v dubnu 1879 přemístěna do výklenku zdi starého hřbitova u kostela. Stalo se tak v důsledku oprav Svatopetrského náměstí (dnešní sady Svatopluka Čecha. (citace z informační desky v Litni)

Z původního kamenného soklu pod sochou se dochovala pouze jeho horní část, která spočívala na profilované hlavici.

U paty výklenkové kaple byly zazděny dva profilované stupně z původního soklu sochy v prostoru. Socha se soklem jsou vysekány ze středně zrnitého spíše hrubozrnného pískovce světle šedo okrové barvy.

Figura světce je vysekána v tradičním kanovnickém oděvu. Stojí v kontrapostu na pravé noze. Pravá noha je mírně pokrčena před tělem. Socha má esovité zakřivení. Na hrudi, drží šikmo velký kříž s korpusem.

Hlava s biretem se opírá o rameno kříže na pravou stranu. Pravá pokrčená ruka přidržuje kříž před tělem. Levá natažená ruka drží břevno kříže za spodní část.

Plintus je rovný. Má půdorys obdélníku. Sokl má boční strany esovité prohnutí, podle obrysů volut vysekaných na čelní straně. Uprostřed čelní plochy je vysekána oválná plastická kartuš. Patka soklu je nízká, rovná, bez členění. Ve spodní části plochy soklu jsou původní drážky po upevnění kovových trnů lucerny. Po stranách pod biretem jsou dva otvory s fragmenty olověné zálivky po kovové svatozáři. V ložné ploše sochy není otvor pro trn. V ložné ploše soklu je vysekán otvor po trnu.

V. Popis stavu památky

Socha se soklem byla znečištěna prachovými depozity a načernalými depozity. Na plasticky exponovaných místech se projeví koroze pískovce, ztráta modelace detailů a mechanické poškození. Chyběla část okraje almuce pod předloktím pravé ruky, střapce almuce na pravé straně. Byla setřena modelace na nohou Krista, prstech sv. Jana, na lemu rochetky na levé noze, na draperii kleriky a špičce střevíce. Hrany plintusu byly uražené. Na soše se dochovaly nevhodné doplňky z cementového jemnozrnného tmelu. Byl doplněn nos a ukazováček pravé ruky, na soklu horní hrana na čelní straně. Na zadní straně sochy se dochovala původní barevnost. Almuce je v hnědočerveném odstínu, rocheta v šedobílém odstínu. Zdobný lem rochetky byl žluto okrový. Klerika byla černá.

Na soklu chyběla hmota volut, orámování kartuše a hrany soklové části. Barevné fragmenty se zde nedochovaly.

VI. Nálezová zpráva

Zachovaná polychromie na zadní straně sochy

- Almuce - hnědočerveným nátěr
- rocheta – lomený bílý nátěr
- Zdobný lem rochetky - žluto okrový nátěr
- Klerika – černý odstín

Po stranách biretu byly nalezeny dva otvory s fragmenty olověné zálivky po trnech svatozáře

VII. Koncepce restaurátorského zásahu

Bylo provedeno preventivní zpevnění narušených partií, zajištění původní polychromní úpravy, odstranění nevhodných doplňků, biocidní ošetření, omytí čištění, celkové zpevnění, plastické doplnění chybějících částí, barevné retuše, rekonstrukce svatozáře.

Socha byla osazena do zrestaurované niky výklenkové kaple. Na čelní straně bylo provedeno preventivní biocidní ošetření a hydrofobizace.

Na závěr je zpracována restaurátorská zpráva včetně fotodokumentace

RESTAURÁTORSKÉ PRÁCE

- Preventivní zpevnění – narušené partie byly zpevněny organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem – roztokem přípravku Funcosil KSE 300
- Demontáž sochy a soklu a odvoz do atelieru restaurátora - byla provedena před opravou výklenkové kaple v červnu 2024....
- Zajištění původních polychromií – bylo provedeno roztokem cca 2% Paraloidu B 72 v acetonu
- Odstranění nevhodných doplňků – bylo provedeno šetrně mechanicky
- Biocidní ošetření – bylo provedeno roztokem přípravku Sanatop Liquid Profi ve vodě v poměru 1:9
- Omytí, čištění – bylo provedeno nízkotlakou vodní parou a jemnými kartáčky
- Celkové zpevnění – bylo provedeno organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem – roztokem přípravku Funcosil KSE 300
- Plastické doplnění chybějících částí - bylo provedeno probarveným minerálním tmelem shodné barvy a zrnitosti s originálem
- Barevné retuše - úprava - lokální barevná retuše byly provedeny v organokřemičitém roztoku přípravku Porosil ZV 20 s pigmenty
- Rekonstrukce svatozáře - byla provedena maketa svatozáře, kruhové s pěti šesticípými hvězdami. Po jejím schválení byla provedena z mědi, která byla pozlacena plátkovým zlatem 23,75 karátů na mixtion

- Osazení sochy – zpětná montáž - byla provedena na románskou maltu, bez svislých nerezových trnů - z důvodu možné demontáže v budoucnu
- Preventivní biocidní ošetření - bylo provedeno na přední exponované ploše roztokem přípravku Sanatop Liquid Profi v lihu v poměru 1:10
- Hydrofobizace - byla provedena na přední exponované ploše roztokem přípravku Porosil VV5 Plus
- Závěrečná restaurátorská zpráva - je provedena v tištěné i elektronické podobě včetně fotodokumentace ve třech exemplářích

VIII. Doporučený režim památky

V pětiletých cyklech provádět odbornou prohlídku stavu znečištění a hydrofobizace povrchu kamene. V případě potřeby obnovit biocidní ošetření a hydrofobizaci.

IX. Záruka

Na provedené práce je záruka 60 měsíců.

V Blnce dne 23.5.2025

ak.soch. Jarmil Plachý -restaurátor

ak. soch. restaurátor Jarmil PLACHÝ
 Novákových 375/5, 180 00 Praha 8
 Tel.: 603 261 666
 IČO: 40863379, Povolení MK ČR 5.350/92
 E-mail: atelierjale@seznam.cz

Městský úřad Beroun
Odbor územního plánování a regionálního rozvoje
Úsek památkové péče

Městys Liteň
Náměstí 71
267 27 Liteň

Datum: 8. února 2021 Číslo jednací: MBE 70689/2020/ÚPRR-SoM Spisová značka: 13283/2020/ÚPRR Vyřizuje / telefon/ e-mail: MgA. Magdalena Součková/184/uprr3@muberoun.cz

Liteň, areál kostela sv. Petra a Pavla – restaurování výklenkové kapličky se sochou sv. Jana Nepomuckého v ohradní zdi na pp. č. 3

ROZHODNUTÍ

(Závazné stanovisko)

Městský úřad Beroun, odbor územního plánování a regionálního rozvoje, jako příslušný orgán státní památkové péče (dále jen „orgán památkové péče“) dle ust. § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), k žádosti podané dne 10. 12. 2020 vlastníkem pozemku p. č. 3 v k. ú. Liteň a výklenkové kapličky sv. Jana Nepomuckého se sochou tohoto světce, která se zde nachází, Římskokatolickou farností Řevnice, IČ 47005653, se sídlem Náměstí krále Jiřího z Poděbrad 20, 252 30 Řevnice (účastník řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „správní řád“) zastoupenou farářem, p. Ing. Mgr. Robertem Hanačíkem, dále zastoupenou na základě písemné plné moci Městysem Liteň, IČ: 00233501, se sídlem Náměstí 71, 267 27 Liteň, zastoupený, starostou Filipem Kaštánkem podle ust. § 14 odst. 1 památkového zákona ve věci vydání závazného stanoviska k návrhu restaurování výklenkové kapličky se sochou sv. Jana Nepomuckého (přílohou žádosti je restaurátorský záměr restaurování kaple a sochy zpracovaný Jarmilem Plachým ak. soch a restaurátorem v Praze 8. 11. 2017; žádost byla doplněna dne 21. 12. 2020 o další variantu restaurátorského záměru zpracovaného ak. soch. Vojtěchem Adamcem z 17. 12. 2020 – pouze k restaurování sochy) na pp. č. 3 v k. ú. a obci Liteň, která je součástí nemovité kulturní památky kostel sv. Petra a Pavla zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 19453/2-343, **vydává** po písemném odborném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále jen „NPÚ-ÚOPSC“), čj. NPÚ-321/99206/2020 ze dne 3. 2. 2021 a čj. NPÚ-321/103154/2020 ze dne 4. 2. 2021 podle § 14 odst. 1, 3 a 8 památkového zákona, podle § 10 odst. 3 a 4 Vyhlášky č. 66/1988 Sb., provedení zákona ČNR o státní památkové péči (dále jen „Vyhláška“) toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o :

- A .** Provedení restaurování výklenkové kapličky se sochou sv. Jana Nepomuckého na pp. č. 3 v ohradní zdi kostela sv. Petra a Pavla dle restaurátorského záměru zpracovaného ak. soch. Jarmilem Plachým, dle předloženého restaurátorského záměru:

Kaple:

- provedení průzkumu barevných omítkových vrstev na kapli a stratigrafického průzkumu povrchu sochy,
- provedení průzkumu salinity a petrografie,

- odstranění silně narušených a nepůvodních omítkových vrstev na kapli, na soudržných omítkách šetrné odstranění druhotných barevných nátěrů,
- zpevnění povrchu,
- doplnění chybějících ploch omítek vápennou omítkou obdobného složení jako původní omítky,
- přeosazení uvolněné části stříšky, očištění pískovce, jeho zpevnění organokřemičitanů, plastické domodelování a barevná retuš,
- nátěr omítek vápenným nátěrem dle nálezové situace a vyhodnocení dle průzkumu,

Socha se soklem:

- očištění od prachových depozitů, druhotných barevných úprav a doplňků,
- omytí a zpevnění organokřemičitanů, plastické domodelování, lokální barevná retuš a hydrofobizace,
- rekonstrukce kovového atributu svatozáře z mědi včetně pozlacení plátkovým zlatem,
- vypracování závěrečné restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace.

j e p ř í p u s t n é

z hlediska zájmů státní památkové péče ve smyslu ust. § 14 odst. 3 památkového zákona a ust. § 10 odst. 3 Vyhlášky, při dodržení těchto podmínek:

1. Na kapličce bude provedena pouze lokální oprava dožilých nesoudržných vrstev omítek bez použití sanační omítky či penetrace. Na opravu bude použita vápenná směs stejného složení jako historická omítka. Vápenná omítka bude utažená dřevěným hladítkem a opatřena vápenným nátěrem nanášeným štětkou.
2. Štukátérsky bude obnovena původní profilace architektonických článků dle nálezové situace. Práce bude provádět štukatér se zkušeností s obnovou historických objektů. Profilace bude předem konzultována se zástupcem památkové péče.
3. Barevnost fasád bude vycházet z historické barevnosti prokázané nálezovou situací stratigrafického průzkumu. Barevné vzorky, provedené přímo na omítku kapličky, budou konzultovány se zástupcem NPÚ-ÚOPSC a odsouhlaseny zástupcem orgánu památkové péče.
4. Bude obnovený terén kolem kapličky s odkrytím profilace stupně u paty kapličky.
5. Před zahájením restaurátorských prací bude proveden komplexní restaurátorský průzkum (laboratorní posouzení stratigrafie povrchových úprav, salinity). Bude zpracováno grafické vyhodnocení stavu. Po vyhodnocení průzkumu budou jeho výsledky konzultovány se zástupci památkové péče a dále bude revidován výše uvedený restaurátorský záměr.
6. Před zahájením vlastních restaurátorských prací bude vlastníkem svoláno vstupní jednání za účasti pověřeného restaurátora a zástupců památkové péče (NPÚ-ÚOPSC a orgánu památkové péče), na kterém bude předložen a konzultován doplněný restaurátorský záměr.
7. Budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, které budou předloženy k posouzení orgánům památkové péče.
8. Fragmenty historických povrchových úprav budou zachovány a konzervovány. Pro výrobu nové svatozáře bude nejprve proveden model v měřítku 1:1, který bude předložen k posouzení orgánům památkové péče. Teprve po jeho schválení je možné přistoupit k vlastní výrobě.
9. V procesu stavebních prací i restaurování budou svolávány vlastníkem kontrolní dny. Bude konzultován především rozsah snímání druhotných vysprávek, způsob a rozsah provádění doplňků i barevných retuší.
10. Během prací bude pořizována průběžná dokumentace pro restaurátorskou zprávu (nejlépe prostřednictvím pověřeného restaurátora). Předání ukončených prací se uskuteční v rámci komise za účasti zástupce vlastníka, zástupce NPÚ-ÚOPSC a zástupce výkonného orgánu památkové péče. V rámci řízení bude předán originál restaurátorské zprávy NPÚ-ÚOPSC k

archivování. Podoba restaurátorské zprávy je dána §10 odst. 4 Vyhlášky k provedení zákona č. 20/1987 Sb.

B . Provedení restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapličky na pp. č. 3 v ohradní zdi kostela sv. Petra a Pavla dle restaurátorského záměru zpracovaného ak. soch. Vojtěchem Adamcem dle předloženého restaurátorského záměru:

- doplnění restaurátorského průzkumu,
- biocidní ošetření pomocí přípravku Mechstop fy Imesta,
- očištění a omytí s užitím teplé vody, smáčedel a nízkotlaké páry,
- dočištění sochy a podstavce zejména od pozůstatků krust pomocí laseru,
- injektáž vlasových trhlin pomocí prostředku na akrylátové bázi Paraloid B72 fy Imesta popř. pomocí prostředku na bázi organokřemičitanů řady Funcosil fy Imesta Remmers s příslušným minerálním plnivem
- celkové zpevnění kamene napuštěním prostředkem na bázi etylesteru kyseliny křemičité Ifest OH 100 fy Imesta za sníženého tlaku (vakuově)
- provedení doplňků chybějící modelace v umělém kameni na minerální bázi PETRA C fy AQUA Bárta probarveným ve hmotě minerálními pigmenty fy Bayferrox se změkčením hmoty přidáním písku odpovídající barevnosti a zrnitosti,
- lokální barevná retuš minerálními pigmenty fy Bayferrox rozpuštěnými v 5% roztoku Primalu AC 35,
- preventivní biocidní ošetření přípravkem Mechstop fy Imesta a hydrofobizace přípravkem IW 290 fy Imesta,
- sejmutí sochy a podstavce a jejich transfer do dočasného depozitu a jejich opětovné osazení do kapličky na armaturu z nerez oceli a maltu na vápenné bázi,
- vypracování závěrečné restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace.

j e p ř í p u s t n é

z hlediska zájmů státní památkové péče ve smyslu ust. § 14 odst. 3 památkového zákona a ust. § 10 odst. 3 Vyhlášky, při dodržení těchto podmínek:

1. Socha bude osazena do opravené niky kapličky. Oprava kaple bude provedena dle restaurátorského záměru zpracovaného Jarmilem Plachým ak. soch. a restaurátorem v listopadu 2017 a dle podmínek stanovených ve výrokové části A tohoto rozhodnutí.
3. Před zahájením restaurátorských prací bude proveden komplexní restaurátorský průzkum (laboratorní posouzení stratigrafie povrchových úprav, salinity). Bude zpracováno grafické vyhodnocení stavu. Po vyhodnocení průzkumu budou jeho výsledky konzultovány se zástupci památkové péče a dále bude revidován výše uvedený restaurátorský záměr.
4. Před zahájením vlastních restaurátorských prací bude vlastníkem svoláno vstupní jednání za účasti pověřeného restaurátora a zástupců památkové péče (NPÚ-ÚOPŠČ a orgánu památkové péče), na kterém bude předložen a konzultován doplněný restaurátorský záměr.
5. Budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, které budou předloženy k posouzení orgánům památkové péče.
6. Fragmenty historických povrchových úprav budou zachovány a konzervovány. Pro výrobu nové svatozáře bude nejprve proveden model v měřítku 1:1, který bude předložen k posouzení orgánům památkové péče. Teprve po jeho schválení je možné přistoupit k vlastní výrobě.

7. V procesu stavebních prací i restaurování budou svolávány vlastníkem kontrolní dny. Bude konzultován především rozsah snímání druhotných vysprávek, způsob a rozsah provádění doplňků i barevných retuší.
8. Během prací bude pořizována průběžná dokumentace pro restaurátorskou zprávu (nejlépe prostřednictvím pověřeného restaurátora). Předání ukončených prací se uskuteční v rámci komise za účasti zástupce vlastníka, zástupce NPÚ-ÚOPSC a zástupce výkonného orgánu památkové péče. V rámci řízení bude předán originál restaurátorské zprávy NPÚ-ÚOPSC k archivování. Podoba restaurátorské zprávy je dána §10 odst. 4 Vyhlášky k provedení zákona č. 20/1987 Sb.

O d ů v o d n ě n í

Dne 10. 12. 2020 podala Římskokatolická farnost Řevnice, IČ 47005653, se sídlem Náměstí krále Jiřího z Poděbrad 20, 252 30 Řevnice, zastoupená farářem, p. Ing. Mgr. Robertem Hanačíkem, dále zastoupená Městysem Liteň, IČ: 00233501, se sídlem Náměstí 71, 267 27 Liteň, zastoupený, starostou Filipem Kaštánkem žádost o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 památkového zákona k záměru restaurování výklenkové kaple se sochou sv. Jana Nepomuckého na pp. č. 3 v ohradní zdi kostela sv. Petra a Pavla v k. ú. a obci Liteň. Navržené stavební práce podléhají rozhodovací pravomoci stavebního úřadu, proto orgán památkové péče vydává v souladu s ust. § 44a odst. 3 památkového zákona toto závazné stanovisko podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu jako dotčený orgán ve správním řízení, které je věcně příslušný vést stavební úřad.

Areál kostela sv. Petra a Pavla, jehož součástí je ohradní zeď s výklenkovou kapličkou sv. Jana Nepomuckého s sochou tohoto světce na pp. č. 3 v k. ú. a obci Liteň je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 19453/2-343. Socha sv. Jana Nepomuckého je datována do roku 1718, samotná kaplička je mladšího data, lze předpokládat, že vznikla při celkové opravě kostela v období 1880 – 1906.

Orgán památkové péče stanovil okruh účastníků řízení podle příslušných ustanovení správního řádu. Účastníkem řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu je žadatel, který je jediným vlastníkem dotčené nemovitosti. Další účastníci řízení podle § 27 odst. 2 a 3, a § 28 odst. 1 správního řádu v řízení nejsou, protože pősouzením přípustnosti navržené restaurátorské opravy nemohou být dotčeny ve svých právech jiné osoby, zvláštní zákon jiným osobám účastenství v tomto řízení nestanovuje, a ani jiné osoby o sobě netvrdí, že jsou účastníky řízení.

Předmětem žádosti je posouzení restaurování výklenkové kapličky se sochou sv. Jana Nepomuckého. Předloženy byly 2 restaurátorské záměry. Nejprve záměr na restaurování kaple i sochy a následně byl k žádosti doplněn ještě další restaurátorský záměr, týkající se pouze samotné sochy světce.

Výklenková kaplička se sochou sv. Jana Nepomuckého se nachází v zalomení staré hřbitovní zdi kolem kostela sv. Petra a Pavla, v její východní části u silnice vedoucí kolem ohradní zdi zámku. Kaple je ukončena tympanonem se zubořezem, který je nesený pilastry s rovnými patkami a hlavicemi. Stříška - tympanon je kamenný, tvořený dvěma kusy pískovce. Jedná se o zděnou stavbičku z cihel, nahozenou omítkou s použitím vyrovnávacích plent pod omítkou. Na profilovaném podstavci s nápisovou kartuší je postava světce v tradičním úboru s biretem na hlavě, figura stojí v kontrapostu na pravé noze, levá noha je nakročena, hlava nachýlena k pravé straně. Na pravém předloktí drží kříž s korpusem, levá ruka přidržuje dolní rameno kříže. Při optickém ohledání nejsou patrný zbytky polychromií.

Záměr č. 1

Restaurování kapličky včetně sochy sv. Jana Nepomuckého dle restaurátorského záměru od ak. soch. Jarmila Plachého:

Kaple:

- provedení průzkumu barevných omítkových vrstev na kapli a stratigrafického průzkumu povrchu sochy,
- provedení průzkumu salinity a petrografie,
- odstranění silně narušených a nepůvodních omítkových vrstev na kapli, na soudrzných omítkách šetrné odstranění druhotných barevných nátěrů,
- zpevnění povrchu,
- doplnění chybějících ploch omítek vápennou omítkou obdobného složení jako původní omítky,
- přeosazení uvolněné části stříšky, očištění pískovce, jeho zpevnění organokřemičitanů, plastické domodelování a barevná retuš,
- nátěr omítek vápenným nátěrem dle nálezové situace a vyhodnocení dle průzkumu,

Socha se soklem:

- očištění od prachových depozitů, druhotných barevných úprav a doplňků,
- omytí a zpevnění organokřemičitanů, plastické domodelování, lokální barevná retuš a hydrofobizace,
- rekonstrukce kovového atributu svatozáře z mědi včetně pozlacení plátkovým zlatem,
- vypracování závěrečné restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace.

Orgán památkové péče vycházel při posuzování žádosti z odborného písemného vyjádření NPÚ-ÚOPSC čj. NPÚ-321/99206/20220 ze dne 3. 2. 2020 zpracovaného v souladu s ust. § 14 odst. 6 a 7 památkového zákona k záměru restaurování kapličky včetně sochy sv. Jana Nepomuckého dle restaurátorského záměru od ak. soch. Jarmila Plachého. NPÚ-ÚOPSC v písemném odborném vyjádření uvedl, že návrh bude v souladu s požadavky památkové péče při dodržení těchto podmínek:

1. *Na kapličce bude provedena pouze lokální oprava dožilých nesoudrzných vrstev omítek bez použití sanační omítky či penetrace. Na opravu bude použita vápenná směs stejného složení jako historická omítka. Vápenná omítka bude utažena dřevěným hladítkem a opatřena vápenným nátěrem nanášeným štětkou.*
2. *Štukatérsky bude obnovena původní profilace architektonických článků dle nálezové situace. Práce bude provádět štukatér se zkušeností s obnovou historických objektů. Profilace bude předem konzultována se zástupcem památkové péče.*
3. *Barevnost fasád bude vycházet z historické barevnosti prokázané nálezovou situací stratigrafického průzkumu. Barevné vzorky, provedené přímo na omítku kapličky, budou konzultovány se zástupcem NPÚ ÚOP SC a odsouhlaseny zástupcem výkonného orgánu památkové péče.*
4. *Bude obnovený terén kolem kapličky s odkrytím profilace stupně u paty kapličky.*
5. *Před zahájením restaurátorských prací bude proveden komplexní restaurátorský průzkum (laboratorní posouzení stratigrafie povrchových úprav, salinity). Bude zpracováno grafické vyhodnocení stavu. Po vyhodnocení průzkumu budou jeho výsledky konzultovány se zástupci památkové péče a dále bude revidován výše uvedený restaurátorský záměr.*
6. *Před zahájením prací bude vlastníkem svoláno vstupní jednání za účasti pověřeného restaurátora a zástupce NPÚ.*
7. *Budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, které budou předloženy k posouzení orgánům památkové péče.*

8. *Fragmenty historických povrchových úprav budou zachovány a konzervovány. Pro výrobu nové svatozáře bude nejprve proveden model v měřítku 1:1, který bude předložen k posouzení orgánům památkové péče. Teprve po jeho schválení je možné přistoupit k vlastní výrobě.*
9. *V procesu stavebních prací i restaurování budou svolávány vlastníkem kontrolní dny. Bude konzultován především rozsah snímání druhotných vysprávek, způsob a rozsah provádění doplňků i barevných retuší.*
10. *Během prací bude pořizována průběžná dokumentace pro restaurátorskou zprávu. Předání ukončených prací se uskuteční v rámci komise za účasti zástupce vlastníka, zástupce NPÚ ÚOPSC a zástupce výkonného orgánu památkové péče. V rámci řízení bude předán originál restaurátorské zprávy NPÚ ÚOPSC k archivování. Podoba restaurátorské zprávy je dána §10 odst. 4 Vyhlášky k provedení zákona č. 20/1987 Sb.*

NPÚ-ÚOPSC své stanovisko odůvodnil takto:

Ad.1. Fasádní omítky jsou nositelem mnoha informací dokládajících barevné, materiálové a strukturální řešení fasád historické zástavby v různých obdobích. Po jejich odstranění tyto informace nenávratně zaniknou. Zachování maximálního množství omítek je proto z pohledu památkové péče jednou z určujících podmínek pro uchování výpovědné hodnoty domku do budoucna. Materiálové řešení s použitím vápenných směsí vychází z potřeby zachování prodyšnosti konstrukcí bez zbytečného uzavření vlhkosti ve zdivu, z nutnosti zachování starších vrstev v dlouhodobém horizontu a umožnění jednotného stárnutí fasádních omítek jako celku.

Ad.2. Profilace římsy vychází z přesných pravidel provádění říms v klasicistním období, je hlavním výrazovým prostředkem fasád. Její profilace musí být vytažena odborně a musí navazovat na historický profil.

Ad.3. Barevnost fasád, použitý materiál, způsob uhlazení povrchu a řemeslně kvalitně provedená štuková výzdoba jsou hlavní výrazové prvky památky. Cílem obnovy povrchů je zachování maximální míry autenticity a prezentace kaple v historicky věrohodném výrazu a barevnosti.

Ad.4. Postupem času došlo k navýšení terénu v okolí kapličky a „utopení“ profilace stupně. Obnovení původního stavu pomůže ke kvalitnější prezentaci celého díla a mírně může zlepšit vlhkostní poměry v patní části zdiva a omítek.

Ad.5. Z předloženého restaurátorského návrhu vyplývá, že všechny průzkumy je třeba ještě provést. Pro stanovení či upřesnění dalšího postupu je třeba znát všechny výchozí poznatky o památce.

Ad.6. Svolání vstupního jednání je nutné z důvodu seznámení s případnými změnami postupu restaurování, které mohou souviset s poznatky, které budou průzkumem teprve rozpoznány.

Ad.7. Zkoušky postupů, zejména úprav je nutné odsouhlasit na začátku prací, kdy je možné ještě celkovou restaurátorskou práci přizpůsobit výsledku jednání všech zúčastněných stran.

Ad.8. Fragmenty historických výmaleb jsou cenným informačním zdrojem o památce i do budoucna. Vzhledem k tomu, že je socha část své existence chráněna kaplí, může být zachovaných fragmentů více a jejich další zachování je pravděpodobnější. Předložení modelu svatozáře 1:1 je nejosvědčenějším přístupem názornosti pro všechny zúčastněné strany

Ad.9. Odsouhlasení rozsahu snímání vysprávek je nutné odsouhlasit z důvodu ochrany maxima původního materiálu sochy i vysprávek, které jsou ještě funkční; každé vyjmutí funkční vysprávky může při odnímání odebrat originální materiál. Odsouhlasení barevných retuší je třeba pro názornost, aby nebyla celá socha provedena v nevyhovující barevnosti

Ad.10. Podoba restaurátorské zprávy je dána §10 odst. 4 Vyhlášky k provedení zákona č. 20/1987 Sb.

Záměr č. 2Restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého se soklem dle restaurátorského záměru od ak. soch. Vojtěcha Adamce:

- doplnění restaurátorského průzkumu,
- biocidní ošetření pomocí přípravku Mechstop fy Imesta,
- očištění a omytí s užitím teplé vody, smáčedel a nízkotlaké páry,
- dočištění sochy a podstavce zejména od pozůstatků krust pomocí laseru,
- injektaž vlasových trhlin pomocí prostředku na akrylátové bázi Paraloid B72 fy Imesta popř. pomocí prostředku na bázi organokřemičitanů řady Funcosil fy Imesta Remmers s příslušným minerálním plnivem
- celkové zpevnění kamene napuštěním prostředkem na bázi etylesteru kyseliny křemičité Ifest OH 100 fy Imesta za sníženého tlaku (vakuově)
- provedení doplňků chybějící modelace v umělém kameni na minerální bázi PETRA C fy AQUA Bárta probarveným ve hmotě minerálními pigmenty fy Bayferrox se změkčením hmoty přidáním písku odpovídající barevnosti a zrnitosti,
- lokální barevná retuš minerálními pigmenty fy Bayferrox rozpuštěnými v 5% roztoku Primalu AC 35,
- preventivní biocidní ošetření přípravkem Mechstop fy Imesta a hydrofobizace přípravkem IW 290 fy Imesta,
- sejmutí sochy a podstavce a jejich transfer do dočasného depozitu a jejich opětovné osazení do kapličky na armaturu z nerez oceli a maltu na vápenné bázi,
- vypracování závěrečné restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace.

Orgán památkové péče vycházel při posuzování žádosti z odborného písemného vyjádření NPÚ-ÚOPSC čj. NPÚ-321/99206/20220 ze dne 3. 2. 2020 zpracovaného v souladu s ust. § 14 odst. 6 a 7 památkového zákona k záměru restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého (vč. podstavce) ve výklenkové kapličce ohradní zdi dle restaurátorského záměru od ak. soch. Vojtěcha Adamce. NPÚ-ÚOPSC v písemném odborném vyjádření uvedl, že návrh bude v souladu s požadavky památkové péče při dodržení těchto podmínek:

1. Socha bude osazena do opravené niky kapličky. Oprava kaple bude provedena dle podmínek písemného vyjádření NPÚ č.j. NPU-321/99206/2020 (dle návrhu opravy Jarmila Plachého ak. soch. a restaurátorem v listopadu 2017).
2. Bude provedena rekonstrukce kovového atributu svatozáře z mědi včetně pozlacení plátkovým zlatem,
3. Před zahájením restaurátorských prací bude proveden komplexní restaurátorský průzkum (laboratorní posouzení stratigrafie povrchových úprav, salinity). Bude zpracováno grafické vyhodnocení stavu. Po vyhodnocení průzkumu budou jeho výsledky konzultovány se zástupci památkové péče a dále bude revidován výše uvedený restaurátorský záměr.
4. Před zahájením prací bude vlastníkem svoláno vstupní jednání za účasti pověřeného restaurátora a zástupce NPÚ.
5. Budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, které budou předloženy k posouzení orgánům památkové péče.
6. Fragmenty historických povrchových úprav budou zachovány a konzervovány. Pro výrobu nové svatozáře bude nejprve proveden model v měřítku 1:1, který bude předložen k posouzení orgánům památkové péče. Teprve po jeho schválení je možné přistoupit k vlastní výrobě.
7. V procesu stavebních prací i restaurování budou svolávány vlastníkem kontrolní dny. Bude konzultován především rozsah snímání druhotných vysprávek, způsob a rozsah provádění doplňků i barevných retuší.

8. *Během prací bude pořizována průběžná dokumentace pro restaurátorskou zprávu. Předání ukončených prací se uskuteční v rámci komise za účasti zástupce vlastníka, zástupce NPÚ ÚOPSC a zástupce výkonného orgánu památkové péče. V rámci řízení bude předán originál restaurátorské zprávy NPÚ ÚOPSC k archivování.*

NPÚ-ÚOPSC své stanovisko odůvodnil takto:

- Ad.1. Socha světce je osazena do niky omítané vápennou omítkou v havarijním stavu. Po transferu sochy do ateliéru bude možné omítky niky opravit a tím připravit pozadí pro plastiku. Vzhledem k tomu, že kapličky je ve špatném stavu a do tympanonu, tvořícího zároveň kamennou stříšku, zatéká, je nezbytné prioritně provést stavební opravu kapličky. K její opravě byl zpracován záměr (Jarmil Plachý ak.soch.-restaurátor, listopad 2017), který byl posouzen zástupcem NPÚ v odborném vyjádření č.j. NPU-321/99206/2020.*
- Ad.2. Atribut světce - svatozář s pěti hvězdami je nedílnou součástí ikonického ztvárnění sv. Jana Nepomuckého. Sv. Jan Nepomucký je jediným světcem vedle Panny Marie, jehož svatost je naznačena hvězdami.*
- Ad.3. Předložený restaurátorský záměr počítá s provedením řádného rozšířeného průzkumu; pokud možno těsně před zahájením prací, aby jeho výsledky byly maximálně aktuální.*
- Ad.4. Svolání vstupního jednání je nutné z důvodu seznámení s případnými změnami postupu restaurování, které mohou souviset s poznatky, které budou průzkumem teprve rozpoznány.*
- Ad.5. Zkoušky postupů, zejména úprav je nutné odsouhlasit na začátku prací, kdy je možné ještě celkovou restaurátorskou práci přizpůsobit výsledku jednání všech zúčastněných stran.*
- Ad.6. Fragменты historických výmaleb jsou cenným informačním zdrojem o památce i do budoucnosti. Vzhledem k tomu, že je socha část své existence chráněna kaplí, může být zachovaných fragmentů více a jejich další zachování je pravděpodobnější. Předložení modelu svatozáře 1:1 je nejosvědčenějším přístupem názornosti pro všechny zúčastněné strany*
- Ad.7. Odsouhlasení rozsahu snímání vysprávек je nutné odsouhlasit z důvodu ochrany maxima původního materiálu sochy i vysprávек, které jsou ještě funkční; každé vyjmutí funkční vysprávky může při odnímání odebrat originální materiál. Odsouhlasení barevných retuší je třeba pro názornost, aby nebyla celá socha provedena v nevyhovující barevnosti*
- Ad.8. Podoba restaurátorské zprávy je dána §10 odst. 4 Vyhlášky k provedení zákona č. 20/1987 Sb.*

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu bylo umožněno účastníkovi řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním. Účastník řízení (městys Liteň) sdělil orgánu památkové péče, že uvedené podmínky bere na vědomí a požádal o vydání závazného stanoviska k oběma variantám restaurování.

Při posuzování žádosti zkoumal orgán památkové péče, zda navržená restaurátorská oprava neohrozí veřejný zájem chráněný státní památkovou péčí. Pod veřejným zájmem chráněným státní památkovou péčí se v tomto případě rozumí ochrana kulturní památky, jejího technického stavu, historické, umělecké a vypořádací hodnoty, ochrana před zničením, poškozením nebo zcizením.

Na základě odborného vyjádření NPÚ-ÚOPSC konstatuje, že *kaple se sochou je ve špatném stavu. Omítky na zdivu kaple jsou uvolněné, narušené prasklinami a odpadávají, starší omítky v níce jsou narušené a odlupují se. Kamenná stříška je rozestoupená, ložní spára uvolněná. Pískovec sochy je narušen korozí a silně znečištěn prachovými depozity a krustami způsobujícími hloubkovou degradaci kamene. Místy chybí profilace, zejména kartuše.* Provedení restaurátorských prací je tedy nezbytné pro další zachování památky jako takové a pro uchování její autenticity, neboť odložením opravy by došlo k dalšímu chátrání a následná oprava by byla jednak nákladnější a mnohé detaily a informace které se nacházejí ne povrchu sochy by již byly nenávratně ztraceny.

Posuzovány byly dva restaurátorské záměry. Záměr od pana Plachého zahrnuje kompletní restaurování kapličky a sochy, záměr pana Adamce počítá pouze s restaurováním sochy se soklem. V obou záměrech je navržen postup prací, který je jak po technologické, tak po materiálové stránce vhodný. Ve vyjádření NPÚ-ÚOPSC jsou stanoveny podmínky upřesňující tento postup co se týče vlastností materiálů a rozsahu zásahů. Upřesněny jsou také detaily a podrobnosti, které v záměru nejsou specifikovány (např. doplnění svatozáře, či terénní úpravy okolí kaple). Orgán památkové péče souhlasí s názorem NPÚ-ÚOPSC, že podmínkou osazení zrestaurované sochy je ukončení opravy kapličky, aby zrestaurované soše nebezpečí poškození při opravách kaple. Orgán památkové péče posuzoval restaurátorské záměry zvlášť, tak aby byly uvedené podmínky zřejmé.

Po posouzení žádosti dospěl orgán památkové péče k závěru, že podmínky stanovené NPÚ-ÚOPSC jsou opodstatněné a přejal je do výrokové části závazného stanoviska. Tyto podmínky byly mírně upraveny, tak aby odpovídaly běžně stanovovaným podmínkám v obdobných případech, aby byly

Po provedeném posouzení žádosti vydal orgán památkové péče závazné stanovisko, jak je uvedeno výše.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat odvolání ke Krajskému úřadu Středočeského kraje, odboru kultury a památkové péče, se sídlem Zborovská ul. 11, 150 21 Praha 5, do 15 dnů ode dne jeho oznámení, podáním u Městského úřadu Beroun, odboru územního plánování a regionálního rozvoje, Husovo náměstí čp. 68, Beroun – Centrum (§ 81 odst. 1, § 83 odst. 1, § 86 odst. 1 správního řádu).

Otisk úředního razítka.

MgA. Magdalena Součková v. r.
referent památkové péče

Za správnost vyhotovení: Ing. Eliška Bělohoubková

MĚSTYS LITEŇ

Náměstí č. 71, 267 27 Liteň

tel.: 311 684 121
e-mail: podatelna@mestysliten.cz
id ds: rgnb7me

Bankovní spojení:
Československá obchodní banka:
156884703 / 0300
Komerční banka:
123-242580247/0100

Jarmil Plachý ak. soch.

Novákových5/375

18000 Praha 8

tel.: ,
e-mail:
id ds:

Vaše č.j.:

Naše č.j.:

01355/24/Lit

Vyřizuje:

Tomáš Jurajda

V Litni dne

21.06.2024

Věc: Převozový revers

Městys Liteň souhlasí s demontáží a převozem sochy sv. Jana Nepomuckého se soklem – z výklenkové kapličky na pp.č.3 v katastrálním území obec Liteň.

Socha je součástí nemovité kulturní památky kostela sv. Petra a Pavla zapsané v ÚSKP pod rejstříkovým číslem 19 453/2-343.

Socha bude převezena do dílny ak. soch. Jarmila Plachého na adresu Plaňany – Blinka 23 za účelem restaurování.

Po skončení prací bude převezena na původní místo v obci Liteň.

Sochu předal Tomáš Jurajda, starosta Městysu Liteň

Sochu převzal Jarmil Plachý, ak.soch-restaurátor

Socha byla na cca do níhy dne 2.5. 2025

V Litni dne 22.6.2024

ZÁPIS Z KONTROLNÍHO DNE 21. 3. 2025

RESTAUROVÁNÍ SOCHY SV. JANA NEPOKNUCKÉHO Z VÝKLENKOVÉ KAPLE V LITNI

PRÍTOMNI:

JARMIK PLACHÝ, AK. SOCH. - RESTAURÁTOR

(TOMÁŠ JURAJDA - STAROSTA MĚSTYSE LITENĚ - OMLUVEN)

MGR. TEREZA ČACHOVÁ - NPÚ ÚOP SO

MGA. MAGDALENA SOUČKOVÁ - MÚ BEROUN - OMLUVENA)

PROBEHL VSTUPNÍ KONTROLNÍ DEN K RESTAUROVÁNÍ SOCHY SV. JANA Z VÝKLENKOVÉ KAPLE. RESTAURÁTOR PREZENTOVAL ZKOUŠKY ČISTĚNÍ, KTERÉ BYLY ODSOUHLAŠENY. BYLO DOMLUVENO, ŽE STARŠÍ VÝPRAVKY BUDOU NAHRAZENY NOVÝMI, NEBOŽ NEMAJÍ VHODNOU STRUKTURU. DÁLŠE BUDOU ODEBRÁNY VZORKY PRO ROZBOR STRATIGRAFIE A SALINITY. KE SVATOZÁŘI BUDE VYROBĚNA MAKETA PRO VÝROBU V MĚDI. PŘÍVĚTÍ KONTROLNÍ DEN BUDE SVOLÁN V PRŮBĚHU TMELENÍ.

Čachová

J. Plachý

ZÁPIS Z KONTROLNÍHO DNE 15.4.2025

RESTAUROVÁNÍ JOCHY SV. JANA NEPOMUCKÉHO 2 LITNĚ
(Z VÝKLENKOVÉ KAPLE)

PŘÍTOMNI:

JARMIK PLACHÝ, AK. JOCH. - RESTAURÁTOR

ING. TEREZA ČACHOVÁ - NPÚ ÚOP JČ

PROBĚHL KONTROLNÍ DEN V PRŮBĚHU PRACÍ

RESTAURÁTOR PREZENTOVAL VZORKY TMELENÍ

A UKÁZKU BAREVNÉ RETUŠE, VZORKY BYLY

ODSOUHLAŠENY. BYLO DOMLUVENO, ŽE NA PODSTAVCI

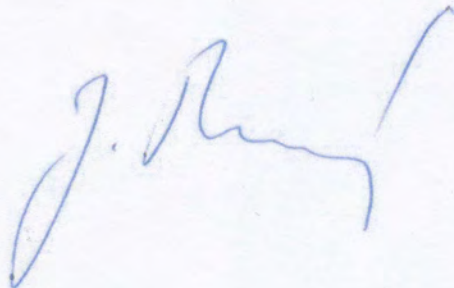
BUDE DOPLNĚN RELIEF VOLUT A ORÁMOVÁNÍ.

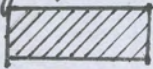
BYLA ODSOUHLAŠENA MAKETA SVATOZÁŘE, POZLACENY

BUDOU HVĚZDY I OBRUČ. PŘÍPŮ KONTROLNÍ DEN

BUDE SPOJEN S PŘEDÁNÍM NA MÍSTĚ.

Čachová

socha sv. Jana Nepomuckého
včetně
grafické značkové doplňků
 - doplňky

sobl. sochy sr. Jana Nepomuckého
r dílně
grafické zpracování doplňků
- doplňky

P

1. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav před restaurováním

2. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav po restaurování

**3. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli –
stav před restaurováním**

4. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav po restaurování

5. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav před restaurováním

6. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav před restaurováním, postup prací při demontáži

7. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav před restaurováním – postup prací při demontáži

A

B

8. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli –
 A - detail plintusu sochy a soklu pod sochou - stav před demontáží
 B – postup prací demontáž – ložní plocha soklu s otvorem pro trn

9. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav před restaurováním

10. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav po restaurování

11. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav před restaurováním

12. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav po restaurování

13. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav po restaurování

**14. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli –
stav před restaurováním – zezadu**

15. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav po restaurování – zezadu

16. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav před restaurováním

17. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – stav po restaurování

18. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně - sokl - stav
před restaurováním

19. Líteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – sokl - stav po restaurování

20. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – detail zadní strany se zachovalou polychromií

21. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – detail zadní strany – detail lemu rochetty s fragmenty polychromie

22. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – sokl, stav po restaurování

23. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého v dílně – sokl, stav po restaurování

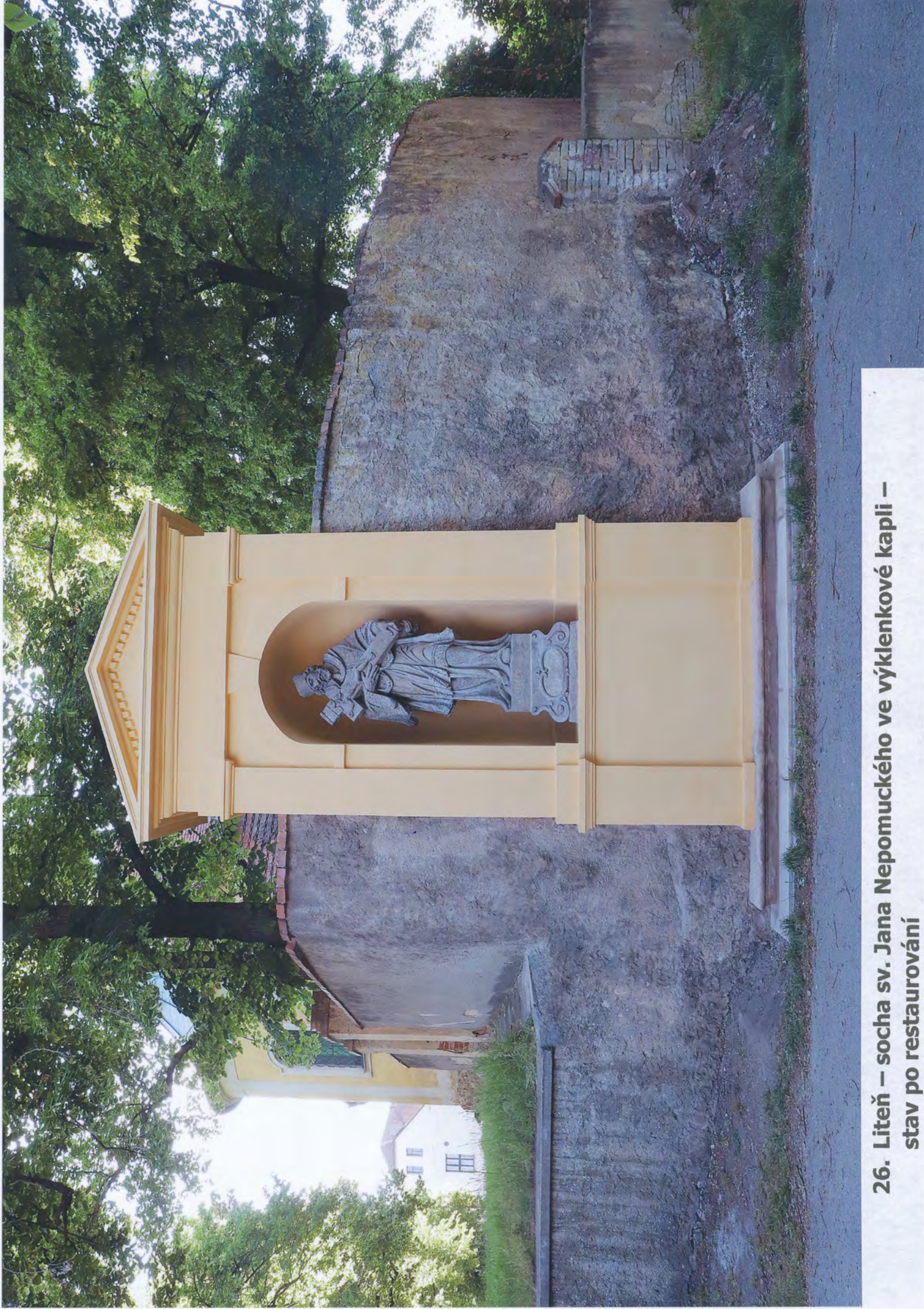

24. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – stav po restaurování

**25. Litéň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli –
detail spodní části**

**26. Líteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli –
stav po restaurování**

27. Liteň – socha sv. Jana Nepomuckého ve výklenkové kapli – detail horní části sochy s osazenou svatozáří, konečný stav